

ΣΦΕΕΟΠ
HELLASVOLLEY.GR

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΤΕΣ

ΣΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Τριμηνιαίο ενημερωτικό δελτίο Σ.Κ.Α.Π.

ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ '98/τεύχος 40

ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗ

Τριμηνιαίο Ενημερωτικό και Επιστημονικό
Δελτίο του Συλλόγου
Καθηγητών Πετοσφαίρισης

Τεύχος 40
ΑΠΡΙΛΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1998

Εκδότης:

Ντόζης Χρήστος

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Ιωάννου Χρήστος
Δερβενίων 9, 106 80 Αθήνα
Τηλ.: 36 40 794, 36 17 127

Επιτροπή Σύνταξης:

Μαλουσάρης Γρηγόρης
Μπεργελές Νίκος

Επιμέλεια Έκδοσης:

Τσιτομηνάς Νίκος

Φωτό Εξωφύλλου:

Άρης Νικαίας

Περιεχόμενα:

Περιεχόμενα	26
Ο Σύλλογός μας	27
Ελισσάβετ Νικολαΐδου: Σχέση της αυταρχικής προσωπικότητας με την αντίληψη για τη φυσική αγωγή και την ειδίκευση των φοιτητών.	28
Εν Λευκώ:	35
Taras Liskevych: Προπονητικό σεμινάριο	36
Sandy Steel: Αναφορά για το τεστ	40
Κώστας Μαργαρίτης: Πρότασεις της F.I.V.B. συστημάτων παιχνιδιού προς τις εθνικές ομοσπονδίες	45
Γ.Ν.Ο. ΑΡΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ	47

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΣ

Ο Σύλλογος Καθηγητών Πετοσφαίρισης στην προσπάθειά του να ανταποκριθεί στους στόχους του, διοργανώνει επιμορφωτικό σεμινάριο στις 27 και 28 Ιουνίου 1998 στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας.

Πιστεύουμε ότι το σεμινάριό μας, μας βγάζει από την «χειμερία νάρκη» των τελευταίων χρόνων και αποτελεί ξεκίνημα για την δημιουργία μας νέας περιόδου επιμορφωτικών δραστηριοτήτων.

Η συμμετοχή σας θα ενθαρρύνει όλους μας να το καθιερώσουμε σε ετήσια βάση με σταθερή και μόνιμη περίοδο τέλεσης.

Πρόγραμμα

Σάββατο 27 Ιουνίου, πρωί

9:00-9:30 Εγγραφές - Τακτοποίηση οικονομικών εκρεμοτήτων

9:30-11:00 Μαριδάκη Μαρία,
Ε.Ε.Π. του ΤΕΦΑΑ Αθηνών
“Επιλογή αθλητών στην πετοσφαίριση και προϋπόθεση βιολογικών ικανοτήτων για επιτυχημένη αγωνιστική εμφάνιση”

11:00-11:30 Διάλειμμα

11:30-12:15 Νάσσης Γιώργος,
Εργαστήριο εργοφυσιολογίας
“Αξιολόγηση πετοσφαιριστών υψηλού επιπέδου κατά την προπονητική διαδικασία”

12:30-1:15 Μπουντόλος Κωστας,
Αναπληρωτής καθηγητής του ΤΕΦΑΑ Αθηνών
“Βιομηχανική αξιολόγηση αθλητών πετοσφαίρισης υψηλού επιπέδου”

Σάββατο 27 Ιουνίου, Απόγευμα

17:30-18:15 Κατσικαδέλλη Ακλινθή,
Αναπληρώτρια καθηγήτρια του ΤΕΦΑΑ Αθηνών

“Εξέλιξη της τακτικής του Σερβίς ομάδων υψηλού επιπέδου”

18:30-20:00 Μπεργελές Νίκος,
Επίκουρος ΤΕΦΑΑ Αθηνών
“Νέες τάσεις και προπόνηση άμυνας στην ηλικία της ανάπτυξης”.

20:00-20:30 Ντόζης Χρήστος,
Εφαρμογή συστημάτων διεξαγωγής παιχνιδιού. (πρόταση της F.I.V.B. στις εθνικές ομοσπονδίες).

Κυριακή 28 Ιουνίου

9:30-10:15 Χατζηχαρίστος Δημήτρης
Αναπληρωτής καθηγητής του ΤΕΦΑΑ Αθηνών
“Ανάλυση αγώνων πετοσφαίρισης μέσω προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή”

10:30-12:00 Αθανασόπουλος Σπύρος
Λέκτορας του ΤΕΦΑΑ πανεπιστημίου Αθηνών

“Τραυματισμοί στην πετοσφαίριση: Αιτίες πρόκλησης, τρόποι πρόληψης, εφαρμογή στην προπόνηση.

12:15-13:30 Συζήτηση - Ενημέρωση του συλλόγου

**ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΠΕΤΟΣΦΑΙΡΙΣΗΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 1996-97**

**ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΑΥΤΑΡΧΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ**

**ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ ΜΑΡΙΑ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ
ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ**

Η εργασία αυτή έγινε υπο την καθοδήγηση του κ. Δημήτρη Χατζηχαριστού, Αναπληρωτή Καθηγητή και του κ. Νικολάου Μπεργελέ, Επίκουρος και αποτελεί το αρχικό στάδιο μιας ερευνητικής εργασίας που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Σχέση της αυταρχικής προσωπικότητας με την αντίληψη για τη Φυσική Αγωγή και την ειδίκευση των φοιτητών

Η μελέτη της σχέσης μεταξύ της αυταρχικής προσωπικότητας και της μαθησιακής-διδασκτικής διαδικασίας κατέχει πρωταρχική θέση στον τομέα της εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο μέρος των ερευνών στην περιοχή του αυταρχισμού, του δογματισμού και άλλων σχετικών χαρακτηριστικών, συγκλίνει στην άποψη ότι υψηλού επιπέδου αυταρχικά ή δογματικά άτομα κατέχουν λιγότερες ικανότητες, τουλάχιστον για ορισμένες εκπαιδευτικές λειτουργίες, από ό,τι άτομα που έχουν τα αυτά χαρακτηριστικά σε μέτρια ή χαμηλά επίπεδα. Ιστορικά, η μελέτη του αυταρχισμού άρχισε πριν από το 1950. Πράγματι, αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι, μέρος της εργασίας που πραγματοποιήθηκε από τον Adorno και τους συνεργάτες του (1954), βασίστηκε σε προηγούμενη έρευνα των Fromm και Maslow, οι οποίοι, μελετώντας το θέμα του αυταρχισμού στη δεκαετία του '30 και του '40, εστίασαν την προσοχή τους κυρίως στα αίτια που αναδεικνύουν την αυταρχική προσωπικότητα. Ο Adorno και οι συνεργάτες του στη συνέχεια, πραγματοποιώντας πολυάριθμες και ποικίλου περιεχόμενου έρευνες, κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι ο αυταρχισμός σχετίζεται με αντισημιτικές

συμπεριφορές, εθνοκεντρισμό και πολιτικό συντηρητισμό. Παράλληλα, υποστήριξαν ότι οι προοπτικές για μια υγιή δομή της προσωπικότητας θα ήταν μεγαλύτερες, εάν τα σωστά ερεθίσματα επιδρούσαν νωρίτερα στην ζωή των ατόμων. Συμπέραναν επομένως ότι, όσο πιο νωρίς λαμβάνει χώρα η επιρροή, τόσο πιο αποτελεσματική είναι, άρα η προσοχή πρέπει να επικεντρωθεί στην αγωγή του παιδιού. Στον χώρο της εκπαίδευσης, υπάρχει συμφωνία στην άποψη, ότι υψηλού αυταρχισμού πρόσωπα όχι μόνο δεν έχουν διδακτικές ικανότητες, θεωρούμενες ως «καλές», αλλά συχνά κατέχουν γνώσεις της προσωπικότητας, που τείνουν να έχουν αρνητική επίδραση στην σχέση διδασκαλίας-μάθησης. Δυστυχώς, η πλειοψηφία των ερευνών, αναφέρει ότι οι καθηγητές φυσικής αγωγής εμφανίζονται περισσότερο αυταρχικοί από καθηγητές άλλων ειδικοτήτων και παρά την αλλαγή του πολιτικού και κοινωνικού κλίματος η παραδοσιακή και συντηρητική αντίληψή τους για τη διδασκαλία τους κρατά μακριά από τις πραγματικές ανάγκες των μαθητών (Laughlin and McGlynn, 1983). Ο Trimble (1974) αναφέρει ότι οι καθηγητές Φυσικής Αγωγής γενικώς θεωρούνται σαν μια μάλλον αυταρχική κατηγορία ειδικών. Σε ερευνά του, διαπίστωσε ότι, οι φοιτητές και καθηγητές φυσικής αγωγής είναι σημαντικά πιο

αυταρχικοί από φοιτητές και επόπτες-καθηγητές της αγγλικής φιλολογίας, των κοινωνικών επιστημών, των ξένων γλωσσών και δασκάλους της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικότερα διαπιστώνεται ότι οι γυμναστές παρουσίασαν υψηλότερα επίπεδα δογματισμού, απολυταρχισμού και συντηρητισμού από τις γυμνάστριες. Στην ίδια έρευνα, συμπεραίνεται ότι όταν φοιτητές που εξασκούν την διδακτική τους ικανότητα βρεθούν υπό την επιτήρηση αυταρχικών καθηγητών, είναι πολύ πιθανό να σημειωθεί αύξηση της αυταρχικότητας στους φοιτητές κατά την διάρκεια της διδακτικής τους εξάσκησης, ως αποτέλεσμα του αυταρχισμού και της αλληλεπίδρασης φοιτητών-επιτηρητών καθηγητών. Ο Laughlin (1972), σε έρευνα που εξέτασε την αποτελεσματικότητα του δασκάλου και τον αυταρχισμό σε άρρενες καθηγητές φυσικής αγωγής σε σχέση με τον αριθμό των μαθημάτων επιλογής, τον μέσο όρο βαθμολογίας τους και τα χρόνια της διδακτικής τους εμπειρίας, διαπίστωσε ότι άτομα με περισσότερα μαθήματα επιλογής γενικών κατευθύνσεων, παρουσιάζονται λιγότερο αυταρχικά σε σχέση με άτομα που δεν έχουν παρακολουθήσει αυτού του είδους τα μαθήματα.

Παρά το γεγονός ότι, η ανασκόπηση της βιβλιογραφίας αναφέρει ότι ο αυταρχισμός δεν σχετίζεται σημαντικά με το φύλο του δασκάλου, σε μία έρευνα που πραγματοποίησε ο Anderson (1983), οδηγήθηκε σε διαφορετικά συμπεράσματα. Εξετάζοντας λοιπόν την κατάσταση της αυταρχικής σκέψης, της «μονολιθικής» σκέψης και της ταύτισης του ρόλου και φύλου, μεταξύ κολλεγιακών προπονητών, εξακριβώθηκε ότι, οι άντρες είναι σημαντικά πιο απόλυτοι στην σκέψη τους από τις γυναίκες, και ότι όταν εξετάζεται η σχέση μεταξύ φύλου και αθλήματος, ο βαθμός της απόλυτης σκέψης έχει σχέση με το άθλημα, στο οποίο το μεμονωμένο άτομο είναι προπονητής. Επίσης ότι οι άντρες προπονητές σε αντρικά αθλήματα είναι πιο αυταρχικοί από τις γυναίκες προπονήτριες σε γυναικεία αθλήματα και υπάρχουν διαφορές στην αυταρχική σκέψη ανάλογα με τις ομάδες των αθλημάτων. Η μελέτη των σχετικών ερευνών υποστηρίζει επίσης ότι τα χρόνια της

διδακτικής εμπειρίας έχουν δείξει να σχετίζονται άμεσα με τον αυταρχισμό. Διότι οι μέτριοι και χαμηλού επιπέδου αυταρχικοί καθηγητές τείνουν να είναι περισσότερο εμπαθείς προς τους μαθητές, λιγότερο ανυπόμονοι, περισσότερο συναισθηματικά σταθεροί και λιγότερο υπερασπιστές του εγώ τους σε σύγκριση με καθηγητές υψηλής αυταρχικότητας. Σε σχετικό άρθρο τους, οι Laughlin και McGlynn (1983), που ερευνούσαν την σχέση μεταξύ καθηγητή και φοιτητή, ως προς τις προτιμήσεις για διδασκαλία με κίνητρο τον σκοπό ή την κοινωνική σχέση και τον βαθμό της αυταρχικότητας, καθώς επίσης και τις εκτιμήσεις των φοιτητών για την αποτελεσματικότητα των καθηγητών, κατέληξαν σε πολύτιμες διαπιστώσεις. Συγκεκριμένα αναφέρουν ότι οι φοιτητές που παρουσίαζαν ομοιότητες με τους καθηγητές τους, ως προς την προτίμησή τους για μάθηση με κίνητρο τον σκοπό ή την σχέση, αντιλαμβάνονταν τους καθηγητές τους να είναι περισσότερο αποτελεσματικοί από τους μαθητές που παρουσίαζαν λιγότερες ομοιότητες. Επιπλέον, μαθητές με βαθμό αυταρχικότητας ίδιο με τους καθηγητές τους, δεν εκτιμούσαν τους καθηγητές τους ως πιο αποτελεσματικούς σε σύγκριση με τους μαθητές που δεν παρουσίαζαν τον ίδιο βαθμό αυταρχισμού με τους καθηγητές τους.

Εδώ και αρκετά χρόνια στο χώρο της Φυσικής Αγωγής καταγράφονται διάφορες απόψεις για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής. Πολλοί γυμναστές πιστεύουν ότι η Φυσική Αγωγή ολοκληρώνει την αποστολή της όταν εφοδιάζει τους μαθητές με πολλές γνώσεις και δεξιότητες. Άλλη κατηγορία καθηγητών Φυσικής Αγωγής αντιλαμβάνεται τη Φυσική Αγωγή ως ώρα ψυχαγωγίας. Μια τρίτη κατηγορία γυμναστών πιστεύει ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να πλησιάζει τα χαρακτηριστικά της προπόνησης. Τελευταία φαίνεται να υπερισχύει η αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή θα πρέπει να είναι προσανατολισμένη στις φυσικές ικανότητες που σχετίζονται με την προάσπιση της υγείας. Ο Crum (1988) σε έρευνες που πραγματοποίησε σε καθηγητές Φυσικής Αγωγής στην Ολλανδία διαπίστωσε ότι υπερισχύει η αντίληψη ότι κύριος σκοπός

της Φυσικής Αγωγής είναι η διδασκαλία γνώσεων και δεξιοτήτων.

Τα τελευταία χρόνια γίνεται έντονη προσπάθεια κυρίως από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα της Αθλητικής Επιστήμης να προετοιμάσουν τους ειδικούς έτσι ώστε να είναι σε θέση να προσαρμόζουν τις μεθόδους και τα μέσα στις ανάγκες των μαθητών τους και να υιοθετούν αντιλήψεις που απορρέουν από τις απαιτήσεις κυρίως του μέλλοντος. Αυτό με άλλα λόγια σημαίνει ότι οι γυμναστές και οι προπονητές πρέπει να μην στέκονται απόλυτα και δογματικά απέναντι στην παραδοσιακή διδασκαλία.

Από επιστημονικής άποψης είναι ενδιαφέρον να εξεταστεί η σχέση ανάμεσα στην αυταρχισμό και την αντίληψη για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής.

Η παρούσα έρευνα έχει δύο κύριες επιδιώξεις: α) να εξεταστεί ο αυταρχισμός ως προς το φύλο και την ειδίκευση των μελλοντικών καθηγητών Φυσικής Αγωγής και β) να εξεταστεί η σχέση ανάμεσα στον αυταρχισμό και την αντίληψη για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής.

Μέθοδος

21 φοιτητές και 12 φοιτήτριες της ειδικότητας της Καλαθοσφαίρισης και 11 φοιτητές και 14 φοιτήτριες της ειδικότητας της Πετοσφαίρισης του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών, κατά την περίοδο Μαΐου του 1997, συμμετείχαν σε αυτήν την ερευνητική εργασία.

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες συμπλήρωσαν δύο ανώνυμα ερωτηματολόγια. Το ένα ερωτηματολόγιο εξετάζει την αντίληψη των καθηγητών Φυσικής Αγωγής για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής. Το ερωτηματολόγιο αυτό δημιουργήθηκε από τον Crum (1987) και συμπληρώθηκε από το Χατζηχαριστό. Αποτελείται από 32 ερωτήσεις, χωρισμένες σε 4 κατηγορίες οι οποίες αφορούν τις τέσσερις διαφορετικές αντιλήψεις σχετικά με την φυσική αγωγή. Αναλυτικότερα, 9 ερωτήσεις αναφέρονται στην αντίληψη της φυσικής αγωγής ως προς την διδασκαλία,

δηλαδή εάν η φυσική αγωγή αποτελεί ή θα πρέπει να αποτελέσει κύρια μία εκπαιδευτική λειτουργία. 8 ερωτήσεις αφορούν την αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να μεριμνά κυρίως για τη φυσική κατάσταση. Επιπλέον προβλέπονται 8 ερωτήσεις για τον έλεγχο της αντίληψης ότι η Φυσική Αγωγή επιδιώκει την ψυχαγωγία και 7 ερωτήσεις εξετάζουν την αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να είναι προσανατολισμένη προς την υγεία. Οι εξεταζόμενοι δείχνουν τον βαθμό συμφωνίας τους σε καθεμία από τις ερωτήσεις, κλείνοντας σε κύκλο έναν αριθμό από το 1 ως το 5, που αντιστοιχεί σε κλίμακα αξιολόγησης κυμαινόμενη από το «διαφωνώ εντελώς» ως το «συμφωνώ απόλυτα» και τις ενδιάμεσες απαντήσεις «διαφωνώ αρκετά», «έτσι κι έτσι» και «συμφωνώ αρκετά». Ο έλεγχος της εσωτερικής συνέπειας των ερωτήσεων που αφορούν την αντίληψη της διδασκαλίας είναι το $\alpha=0,67$, των ερωτήσεων που εξετάζουν την αντίληψη της φυσικής κατάστασης $\alpha=0,71$, των ερωτήσεων που ελέγχουν την αντίληψη της ψυχαγωγίας $\alpha=0,52$ και των ερωτήσεων που αφορούν την αντίληψη της υγείας $\alpha=0,81$. Από την επαναληπτική εφαρμογή του ερωτηματολογίου προέκυψε δείκτης συσχέτισης $r=0,86$. Με το δεύτερο ερωτηματολόγιο εξετάστηκε η αυταρχικότητα. Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί συνδυασμό του ερωτηματολογίου του Laughlin (1972) και του Trimble (1974) τα οποία διαμορφώθηκαν με βάση το γενικό ερωτηματολόγιο «California f-scale». Περιέχει 42 ερωτήσεις του τύπου εξαβάθμιας κλίμακας. Δεκαέξι από τις ερωτήσεις αφορούν τον στερεοπαθή τύπο και άλλες 16 τον μη στερεοπαθή τύπο και ερευνούν τις προσωπικές, πολιτικές, κοινωνικές και θρησκευτικές όψεις του αυταρχισμού. Παράδειγμα μη στερεοπαθή τύπου πρότασης, αποτελεί η ερώτηση 1 που αναφέρει ότι «Πολλοί μοντέρνοι ζωγραφικοί πίνακες έχουν και ομορφιά και αντικείμενο». Ενώ στερεοπαθή τύπου πρόταση αποτελεί η ερώτηση 2 που λέει ότι «Εκείνοι που οι νέοι χρειάζονται περισσότερο είναι αυστηρή πειθαρχία, μεγάλη αποφασιστικότητα και θέληση να εργάζονται και να μάχονται για την οικογένεια και την πατρίδα». Οι απα-

ντήσεις δίνονται, σημειώνοντας σε κύκλο έναν αριθμό, από το 1 ως το 6, ο οποίος φανερώνει το εύρος συμφωνίας ή διαφωνίας του κάθε φοιτητή ή φοιτήτριας. Η εσωτερική συνέπεια των ερωτήσεων που περιέχονταν στο δεύτερο ερωτηματολόγιο ήταν $\alpha=0,82$ και ο συντελεστής συσχέτισης μεταξύ δύο διαδοχικών εφαρμογών στο ίδιο δείγμα ήταν $r=0,86$.

Τα ερωτηματολόγια συμπληρώθηκαν μέσα σε αίθουσα διδασκαλίας του Τμήματος Επιστήμης της Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Πανεπιστημίου Αθηνών και κατά την διάρκεια της συμπλήρωσής τους, παρέχονταν διευκρινιστικές πληροφορίες, ούτως ώστε το περιεχόμενο των ερωτήσεων να είναι απόλυτα κατανοητό από τους ερωτηθέντες.

Αποτελέσματα και συζήτηση

Τα αποτελέσματα από τη σύγκριση των μέσων τιμών του δείκτη αυταρχισμού και της κάθε αντίληψης για τη Φυσική Αγωγή των φοιτητών και φοιτητριών ως προς την ειδίκευση και ως προς το φύλο σε κάθε ειδίκευση χωριστά περιέχονται στους πίνακες 1-4. Από τα στοιχεία του πίνακα 1 προκύπτει ότι οι φοιτητές της ειδίκευσης της Καλαθοσφαίρισης πιστεύουν περισσότερο από ότι οι συμφοιτητές τους της ειδίκευσης της Πετοσφαίρισης ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να επιδιώκει τη διδασκαλία γνώσεων και δεξιοτήτων. Στο δείκτη αυταρχισμού και στις υπόλοιπες αντιλήψεις για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές για τα αγόρια κάποιας ειδίκευσης.

Πίνακας 1. Σύγκριση μέσων τιμών του δείκτη αυταρχισμού και της κάθε αντίληψης για τη ΦΑ των φοιτητών ως προς την ειδίκευσή τους

Μεταβλητές	Πετοσφαίριση		Καλαθοσφαίριση		t
	M	SD	M	SD	
Διδασκαλία	3,39	0.23	3,74	0.45	2,26*
Φυσική κατάσταση	3,21	0.37	3,22	0.77	0,01
Ψυχαγωγία	3,29	0.44	3,56	0.59	1,22
Υγεία	3,77	0.56	3,96	0.50	0,89
Αυταρχισμός	3,42	0.25	3,67	0.75	1,02

* $p<0,05$

Από τα στοιχεία του πίνακα 2 παρατηρούμε ότι οι φοιτήτριες της ειδίκευσης της Καλαθοσφαίρισης αντιλαμβάνονται τη Φυσική Αγωγή ως παράγοντα προάσπισης της υγείας περισσότερο από ότι οι συμφοιτήτριές τους της ειδίκευσης της Πετοσφαίρισης ($t=2.66$,

$p=0.01$). Στο δείκτη αυταρχισμού και στις υπόλοιπες αντιλήψεις για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής δεν διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές για τα αγόρια κάποιας ειδίκευσης

Πίνακας 2. Σύγκριση μέσων τιμών του δείκτη αυταρχισμού και της κάθε αντίληψης για τη ΦΑ των φοιτητριών ως προς την ειδίκευσή τους

Μεταβλητές	Πετοσφαίριση		Καλαθοσφαίριση		t
	M	SD	M	SD	
Διδασκαλία	3,58	0.47	3,74	0.40	1,06
Φυσική κατάσταση	3,19	0.39	3,47	0.52	1,73
Ψυχαγωγία	3,25	0.40	3,43	0.52	1,09
Υγεία	3,70	0.56	4,16	0.42	2,66*
Αυταρχισμός	3,35	0.27	3,53	0.42	1,26

* $p<0,05$

Από τη σύγκριση των μέσων τιμών του δείκτη αυταρχισμού και της κάθε αντίληψης για τη Φυσική Αγωγή ως προς το φύλο δεν διαπιστώθηκε καμιά στατιστικά σημαντική διαφο-

ρά, τόσο στην ειδίκευση της Πετοσφαίρισης όσο και στην ειδίκευση της Καλαθοσφαίρισης (πίνακας 2 και 3).

Πίνακας 3. Σύγκριση μέσων τιμών του δείκτη αυταρχισμού και της κάθε αντίληψης για τη ΦΑ στην ειδίκευση της πετοσφαίρισης ως προς το φύλο.

	Αγόρια		Κορίτσια		t
	M	SD	M	SD	
Μεταβλητές					
Διδασκαλία	3,39	0.23	3,58	0.47	1,20
Φυσική κατάσταση	3,21	0.37	3,19	0.39	0,18
Ψυχαγωγία	3,29	0.44	3,25	0.40	0,27
Υγεία	3,77	0.56	3,70	0.56	0,27
Αυταρχισμός	3,42	0.25	3,35	0.27	0,65

Πίνακας 4. Σύγκριση μέσων τιμών του δείκτη αυταρχισμού και της κάθε αντίληψης για τη ΦΑ στην ειδίκευση της καλαθοσφαίρισης ως προς το φύλο.

	Αγόρια		Κορίτσια		t
	M	SD	M	SD	
Μεταβλητές					
Διδασκαλία	3,74	0.45	3,74	0.41	0,01
Φυσική κατάσταση	3,21	0.77	3,47	0.52	1,11
Ψυχαγωγία	3,56	0.59	3,43	0.52	0,66
Υγεία	3,96	0.51	4,16	0.42	1,16
Αυταρχισμός	3,67	0.75	3,53	0.42	0,55

Από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα 5 διαπιστώνουμε ότι στους φοιτητές και στις φοιτήτριες και των δύο ειδικεύσεων υπερέχει στατιστικά σημαντικά η αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να προσανατολίζεται προς την υγεία. Η ασθενέστερη αντίληψη από τις υπόλοιπες και στις τέσσερις περιπτώσεις είναι ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να επιδιώκει τη βελτιώ-

ση της φυσικής κατάστασης. Αν εξαιρέσουμε την αντίληψη για την υγεία τότε από τις υπόλοιπες υπερέχει η αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή εκπληρώνει κυρίως διδακτικούς σκοπούς. Το αποτέλεσμα αυτό επιβεβαιώνει τα ευρήματα του Crum (1987) στα οποία κατέληξε μετά από έρευνα σχετικά με το επαγγελματικό προφίλ των καθηγητών Φυσικής Αγωγής.

Πίνακας 5. Σύγκριση μέσων τιμών του δείκτη της κάθε αντίληψης για τη Φυσική Αγωγή στα αγόρια και τα κορίτσια της κάθε ειδίκευσης.

	Φύλο	Διδασκαλία	Φυσική κατάσταση	Ψυχαγωγία	Υγεία	F
Πετοσφαίριση	Αγόρια	3,394	3,216-	3,296	3,766+	3,686*
	Κορίτσια	3,580	3,188-	3,250	3,704+	4,132**
Καλαθοσφαίριση	Αγόρια	3,739-	3,470-	3,431-	4,158+	9,846***
	Κορίτσια	3,741	3,216-	3,563	3,964+	3,298*

*p<0,05, **p<0,01, ***p<0,0001

Από τη συσχέτιση του δείκτη αυταρχισμού με τους δείκτες των αντιλήψεων για το χαρακτήρα και την αποστολή της Φυσικής Αγωγής προκύπτει ότι καμιά από τις αντιλήψεις των φοιτητών και φοιτητριών και των δύο ειδικεύσεων, όταν εξετάζονται ξεχωριστά δε συναρτάται με την αυταρχική προσωπικότητα. Στο γενικό σύνολο των φοιτητών και στο σύνολο των φοιτητών της Πετοσφαίρισης εμφανίζε-

ται στατιστικά σημαντική σχέση του δείκτη της αυταρχικότητας με την αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει πρώτα και κύρια να είναι διασκεδαστική και να προσαρμόζεται με τις προτιμήσεις των μαθητών. Τα αποτελέσματα που αφορούν τη συσχέτιση του δείκτη αυταρχισμού με τις αντιλήψεις δεν μπορούμε να τα συζητήσουμε διότι στη διαθέσιμη βιβλιογραφία δεν εντοπίστηκαν σχετικά ευρήματα.

Πίνακας 6. Συσχέτιση του δείκτη αυταρχισμού με τις αντιλήψεις για τη Φυσική Αγωγή

Μεταβλητές	Πετοσφαίριση			Καλαθοσφαίριση			Γενικό
	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο	σύνολο
Διδασκαλία	0,0004	-0,3299	-0,26	0,1654	-0,1899	-0,04	-0,02
Φυσική κατάσταση	0,4109	-0,1181	0,11	0,2812	0,0794	0,08	0,14
Ψυχαγωγία	0,2858	-0,1656	0,05	0,5400	0,5412	0,53*	0,42*
Υγεία	-0,3044	-0,4130	-0,36	0,3036	0,1117	0,06	0,01

Τα αποτελέσματα της έρευνάς μας σχετικά με τον αυταρχισμό δεν επιβεβαιώνονται από τα διαθέσιμα δεδομένα της σχετικής βιβλιογραφίας. Συγκεκριμένα ο Anderson (1983) βρήκε ότι οι προπονητές ανδρικών αθλημάτων είναι πιο αυταρχικοί από τις προπονήτριες γυναικείων αθλημάτων. Ωστόσο, η διαφορά αυτή ενδεχομένως να οφείλεται στο γεγονός ότι, ο συγκεκριμένος ερευνητής συνέκρινε πεπειραμένους προπονητές και προπονήτριες ενώ, στην παρούσα έρευνα οι συγκρινόμενοι είναι εντελώς άπειροι. Εξάλλου τόσο ο Anderson όσο και άλλοι ερευνητές διαπίστωσαν ότι τα χρόνια εμπειρίας σχετίζονται θετικά με τον αυταρχισμό. Ως προς το άθλημα ο Anderson (1983) βρήκε ότι, οι προπονητές της Καλαθοσφαίρισης είναι πιο αυταρχικοί από προπονητές της Γυμναστικής, της Αντισφαίρισης, της Κολύμβησης, του Ποδοσφαίρου και του Golf. Τα δεδομένα αυτά δεν συγκλίνουν με τα ευρήματα αυτής της έρευνας. Ενδεχομένως και σε αυτή την περίπτωση η απόκλιση των ευρημάτων μας μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι, οι φοιτητές της ειδίκευσης της Καλαθοσφαίρισης συγκρίνονται με διαφορετική ειδίκευση και στην παντελή έλλειψη εμπει-

ρίας του δείγματός μας.

Συμπεράσματα

Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα και τη συζήτηση αυτών, εξάγονται τα εξής συμπεράσματα

α) Ο δείκτης αυταρχισμού και η αντίληψη των φοιτητών και φοιτητριών για τη Φυσική Αγωγή δεν διαφοροποιείται ως προς την ειδίκευσή τους.

β) Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες της και των δύο ειδικεύσεων αντιλαμβάνονται τη Φυσική Αγωγή περισσότερο ως παράγοντα υγείας.

γ) Η αυταρχική προσωπικότητα σχετίζεται σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο με την αντίληψη ότι η Φυσική Αγωγή πρέπει να αποτελεί πρώτα από όλα μια ευχάριστη και διασκεδαστική δραστηριότητα για τους μαθητές.

Τελειώνοντας, ελπίζουμε η εργασία αυτή να αποτελέσει ερέθισμα για περαιτέρω έρευνα της αυταρχικής συμπεριφοράς και των κυρίαρχων αντιλήψεων της σύγχρονης Φυσικής Αγωγής, μέσα στους χώρους αυτών που την υπηρετούν, ούτως ώστε να μπορέσει να ανταποκριθεί στις ολοένα αυξανόμενες απαιτήσεις και προκλήσεις του μέλλοντος της εκπαίδευσης.

Βιβλιογραφία

- Adorno, T. W., Frenkel-Brunswik, E., Levinson, D. J., (1950). *The Authoritarian Personality*. New York: Harper and Brothers.
- Anderson, C. R. (1984). *The Status of Authoritarian Thinking, Foreclosed Thinking, and Sex-Role Identification among College Coaches*.
- Crum, B.J (1987) *Professional Profiles of Physical Education Teachers and Students' Learning*. In G. T. Barrete & R. J. Feingold (Eds.), (pp.143-149). *Myths, Models and Methods in Sport Pedagogy*. Champaign: Human Kinetics.
- Laughlin, N. Th. (1972). *Teacher Effectiveness and Authoritarianism in Male Physical Education Teachers. The Relationship between (1) the amount of liberal arts course work of selected male Physical education teachers, (2) their grade point average, (3) their number of years teaching, and (4) the interaction of these variables and two dependent variables: student perceptions of their teaching effectiveness and their degree of authoritarianism*. University of Oregon Microform Publications.
- Laughlin, N. Th., McGlynn, G. H. (1983). *The Relationship between Teacher and Student (a) Preferences for Task - or Relationship - Motivated instruction and (b) Degree of Authoritarianism and Student Evaluations of teacher Effectiveness*. *International Journal of Sports Psychology*. 14:27-40.
- Trimble, R. Th. (1974). *The Effect of the Student Teaching Experience on Authoritarianism in Student and cooperating Teachers in Physical Education and other Teaching Specialties*.

«ΕΝ ΛΕΥΚΩ»

Περί «παιδείας» ο λόγος...

Αν συμφωνήσουμε, ότι ο όρος «παιδεία» εμπεριέχει συν τοις άλλοις και τις βασικές έννοιες, «εκπαίδευση», «μόρφωση», και «αγωγή», συνθετικά στοιχεία ολοκληρωτικά «πεπαιδευμένου ανθρώπου», τότε, μπορούμε, πάλι, να συμφωνήσουμε και στο ότι, η υλοποίηση του τρίπτυχου αυτού, από το σύγχρονο Ελληνικό Σχολείο, πρέπει να αποτελεί ένα όραμα και στόχο διεκδίκησης, για κάθε πραγματικά ελεύθερο πολίτη, που έχει σαφή επίγνωση του «τί θέλει και απαιτεί από την Πολιτεία», της οποίας είναι ενεργό μέλος...

Όμως, για να μπορεί ένα τέτοιο Σχολείο να αποδίδει τους επιθυμητούς «καρπούς» και στους τρεις τομείς του προαναφερθέντος τρίπτυχου της «παιδείας», θα πρέπει αυτό να λειτουργεί μέσα σε συνθήκες περιβάλλοντος, εσωσχολικού και ευρύτερα κοινωνικο-πολιτικού, που θα του το επιτρέπουν...

Και από ό,τι ξέρω, 40 χρόνια εκπαιδευτικός, με υπηρεσία και εμπειρίες από όλες τις βαθμίδες της Σχολικής Εκπαίδευσης, από το Δημοτικό μέχρι το Πανεπιστήμιο, κάτι τέτοιο είναι, μάλλον, απαγορευτικό...!

Αυτό δεν το λέω για να εντυπωσιάσω, αφού έχω επίγνωση σε ποιούς απευθύνομαι..., μιας και όλοι εσείς που μου κάνετε την τιμή να διαβάζετε το παρόν σημείωμά μου, άλλος λιγότερο και άλλος περισσότερο έχετε κάνει την ίδια περίπου με εμένα διαπίστωση...

Απλά, υπενθυμίζω αυτό που πάλι όλοι μας ξέρουμε, ότι δηλαδή:

«Φαινόμενο χωρίς αιτία ή αιτίες που να το προκαλούν, δεν υπάρχει»...

Και που, βέβαια, αν αυτές δεν εξουδετερωθούν τελείως, το «πρόβλημα» θα διαιωνίζεται προς τιμή και δόξα αυτών που με την εκπαιδευτική πολιτική που από χρόνια ασκούν, ποικιλόμορφα το αναπαράγουν...

Τέλος, και να μην το ξεχνάμε αυτό, ζούμε σε ένα καθεστώς που ως σημεία αναφοράς και «δανικά/ιδεώδη» του έχει:

- τον ανταγωνισμό, σε όλες τις μορφές και επίπεδα δημόσιου και ιδιωτικού μας βίου.
- την ασύδοτη οικονομία της αγοράς, συνέπεια της οποίας, νομοτελειακά θα έλεγα, άλλος πλουτίζει και άλλοι φτωχαίνουν...
- το, όλα είναι εμπορεύσιμα, ακόμα και η ψυχούλα του ανθρώπου...

Πέτρος Παπαγεωργίου
Γυμναστής - Προπονητής

Περίληψη από ομιλία του Taras Liskevych

προπονητή της γυναικείας ομάδας βόλεϊ των Η.Π.Α.,
σε προπονητικό σεμινάριο της F.I.V.B. στην Ισπανική πόλη Χιχόν το Μάιο του 1997.
Επιμέλεια: Ανδρέου Αικατερίνη

Κατά τη διάρκεια του προπονητικού συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Χιχόν της Ισπανίας το Μάιο του 1997, ένας από τους διακεκριμένους ομιλητές ήταν ο προπονητής της γυναικείας ομάδας βόλεϊ των Η.Π.Α., Terry Liskevych. Η έκθεση που ακολουθεί αποτελεί ένα μέρος μόνο της ομιλίας αυτής, κατά την οποία το ενδιαφέρον εστιάζεται στις μεθόδους και διαδικασίες που εφαρμόστηκαν από τους προπονητές της γυναικείας ομάδας των Η.Π.Α. από το 1985 και ύστερα.

Μερικά από τα θέματα που απασχολούν τους σύγχρονους προπονητές είναι να εντοπιστούν οι τεχνικές που μπορούν να υποδειχθούν σε διεθνές επίπεδο, ποιές τεχνικές είναι σημαντικές για την κατάκτηση της αλλαγής ή του πόντου, καθώς και πώς είναι δυνατόν από στατιστικής άποψης να βαθμολογηθεί μία ενέργεια και να αντληθούν πληροφορίες για την απόδοση προηγούμενων αγώνων των αθλητών. Είναι πολύ σημαντικό ένας προπονητής να γνωρίζει τι ακριβώς ελέγχει μέσω της όλης προπονητικής διαδικασίας: Κατ' αρχήν είναι η οργάνωση, το πλάνο που εφαρμόζει. Κάθε προπονητής πρέπει να καταλάβει ότι ελέγχει την τακτική* τακτική από μία τεχνική προσέγγιση, και τις 6 επιδεξιότητες του βόλεϊ, τακτική εξάσκηση, αλλαγές, πόντοι, αλλαγές παικτών και φυσική κατάσταση. Ακολουθεί ως δεύτερη παράμετρος ελέγχου η εξάσκηση η οποία τελειοποιεί την ομάδα, ιδιαίτερα στα προβλήματα που παρουσιάζει πιο έντονα. Ο περισσότερος χρόνος πρέπει να αφιερώνεται στην πρακτική εξάσκηση της ομάδας μέσα στο γήπεδο. Ως τρίτο στοιχείο παρουσιάζεται το «κτίσιμο» της ομάδας -team building- : πώς ο προπονητής κάνει την ομάδα να τον ακούει, τα μέλη της ομάδας να επικοινωνούν μεταξύ τους, πώς δίνει κίνητρα στην ομάδα και πώς τη βοηθάει να αυτοσυγκεντρωθεί.

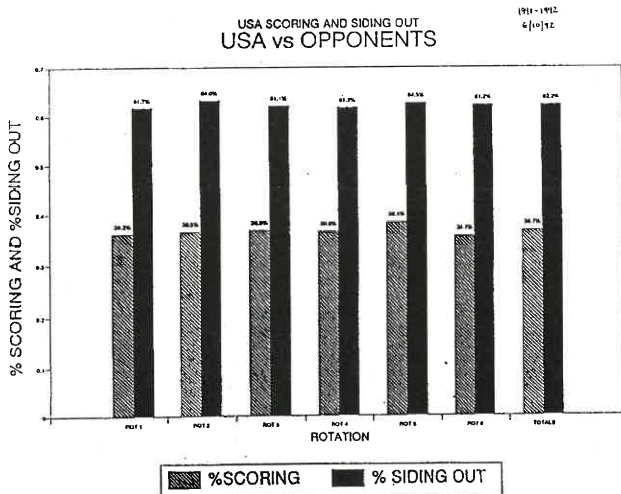
Στη συνέχεια γίνεται μία αναφορά σχετι-

κά με την προαγωνιστική, αγωνιστική και τη μετά τον αγώνα προετοιμασία. Στην προαγωνιστική προετοιμασία σημεία που πρέπει να σταθούμε είναι: με ποιο τρόπο γίνεται μία στατιστική ανάλυση, πώς χρησιμοποιείται η κατασκοπία, πώς αντιμετωπίζεται η αντίπαλη ομάδα, πώς χρησιμοποιείται το βίντεο για κατασκοπία και πώς για την ομάδα μας, πώς οργανώνεται η επίθεση και η άμυνα μας, η τακτική για το παιχνίδι, σε ποιές θέσεις ξεκινούν οι παίκτες, πώς τοποθετούνται στο γήπεδο σε σχέση με τον αντίπαλο, πώς γίνονται οι περιστροφές στην αρχή του αγώνα και πώς οι υπόλοιπες αλλαγές του κάθε παίκτη κατά τη διάρκεια του αγώνα. Όλα αυτά είναι προαγωνιστικά, πρέπει να γίνουν πριν τον αγώνα. Όταν έρθει η ώρα του αγώνα οι παίκτες παρατάσσονται στο γήπεδο για υποδοχή ενώ ο προπονητής ελέγχει τις αλλαγές των παικτών του, τα τάιμ άουτ, και την τακτική σε περιορισμένο όμως βαθμό. Μετά τον αγώνα πρέπει να ξανακοιτάξει το αγωνιστικό πλάνο, αν ήταν καλό ή κακό, πρέπει να εκτιμήσει πώς χρησιμοποίησε το δυναμικό της ομάδας, αν οι παίκτες έπαιξαν καλά, τι έκαναν οι προπονητές. Μετά από κάθε αγώνα γίνεται μία συζήτηση μεταξύ του προπονητή, του α' και β' βοηθού ενώ ταυτόχρονα κάθε παίκτης βαθμολογείται με μία κλίμακα +,0,-. Αυτό γίνεται με βάση όχι τη στατιστική αλλά την προσωπική αντίληψη του καθενός. Ύστερα ακολουθεί ο σχολιασμός του αγώνα με αναφορά στα στατιστικά δεδομένα και ξεκινάει η ίδια ακριβώς διαδικασία, ένας κύκλος: προπόνηση, αγώνας, εξέταση και συζήτηση του αγώνα.

Στο σύγχρονο γυναικείο βόλεϊ το επίπεδο της επίθεσης είναι πολύ καλό και γι' αυτό προκύπτει ότι -από τεχνικής άποψης- προτεραιότητα για διεθνή επιτυχία έχει το μπλοκ: να μπορώ δηλαδή να σταματήσω την αντίπαλη ομάδα με μπλοκ «kill» ή με μπλοκ ελέγχου ή και ακόμα με μπλοκ κατά το οποίο η μπάλα επιστρέφει

στην αντίπαλη ομάδα. Δεύτερη έρχεται η αλλαγή* όσες περισσότερες φορές παίρνει κάποια ομάδα την αλλαγή, τόσο αυξάνουν οι πιθανότητες της να κερδίσει. Ακολουθεί ως τρίτο το σκοράρισμα και τέλος το σέρβις.

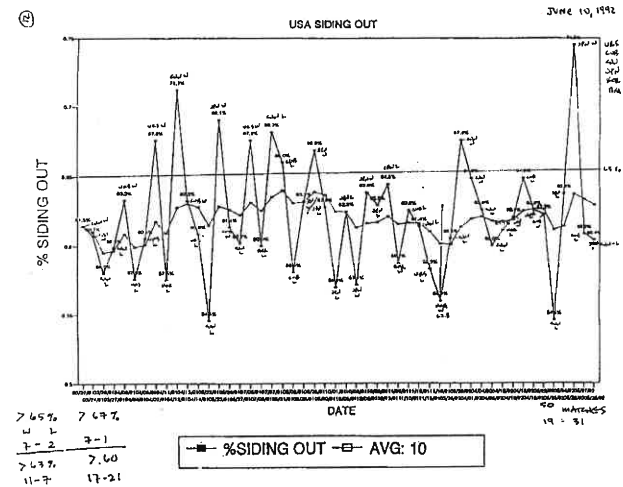
Τα παραπάνω συμπεράσματα προκύπτουν από τη μελέτη της στατιστικής, για τον έλεγχο της οποίας χρησιμοποιήθηκαν τα σημεία: +,0,-. Το σημαντικότερο στατιστικό στοιχείο για τη γυναικεία ομάδα βόλει των Η.Π.Α. αποδείχτηκε ότι είναι η αποτελεσματικότητα της επίθεσης. Έχοντας θέσει ως στόχο για το στοιχείο αυτό το ποσοστό 32% έχασε μόνο 2 με 3 αγώνες. Ως δεύτερο στοιχείο ερευνήθηκαν οι αλλαγές και το σκοράρισμα καταλήγοντας σε συγκεκριμένα ποσοστά αλλαγών - (που είναι το σύνολο των αλλαγών ως προς το σέρβις του αντιπάλου)- και σκοραρίσματος- (που σημαίνει τους πόντους στο σύνολο των σέρβις που γίνονται)- που εξασφαλίζουν την καλή απόδοση της ομάδας και ενδεχομένως τη νίκη.

Στο διάγραμμα αυτό φαίνεται η στατιστική σκοραρίσματος και αλλαγών της γυναικείας ομάδας των Η.Π.Α. κατά περιστροφή.

Ταυτόχρονα η ομάδα των Η.Π.Α. ανέπτυξε στον υπολογιστή ένα πρόγραμμα που κατά τη διάρκεια του αγώνα έδινε στοιχεία για κάθε παίκτρια και στο τέλος του αγώνα τη συνολική και αναλυτική στατιστική του. Ακόμη, κατά την προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς αγώνες το 1991-92 αφιερώθηκε πολύς χρόνος για την επεξεργασία στατιστικής βασιζόμενης σε όλες τις αντίπαλες ομάδες. Η στατιστική μεθοδολογία

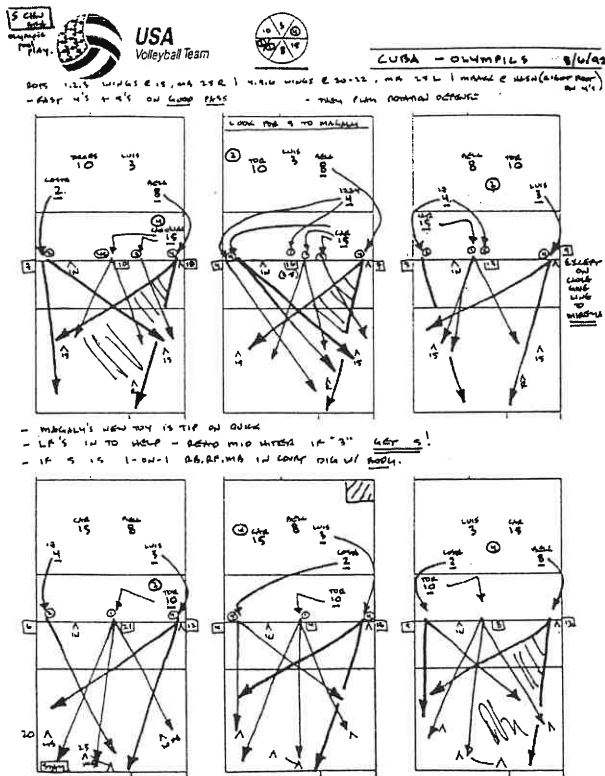
που ακολουθήθηκε κατέληξε στα εξής ποσοστά που έπρεπε να επιτευχθούν: επίθεση πάνω από 32%, αλλαγές πάνω από 76% και σκοράρισμα πάνω από 40%. Βλέπουμε δηλαδή ότι μερικά μόνο ποσοστά αποτέλεσαν δείκτες για το πότε μπορεί να κερδίσει ή να χάσει η ομάδα.

Το διάγραμμα που παρατίθεται αποτελεί παράδειγμα για την καλύτερη κατανόηση της λειτουργίας του ποσοστού αλλαγών. Σύμφωνα με τα συγκεντρωτικά στοιχεία που φαίνονται κάτω αριστερά στο διάγραμμα προκύπτει ότι: όταν η ομάδα εξασφάλισε ποσοστό αλλαγών πάνω από 65% νίκησε σε 7 αγώνες και έχασε τους 2. Όταν το ποσοστό αυτό ήταν πάνω από 67% (που ήταν και ο στόχος της ομάδας) νίκησε σε 7 αγώνες και έχασε μόνο 1. Όταν όμως το ποσοστό ήταν κάτω από 63% η ομάδα νίκησε σε 11 αγώνες και έχασε 7, ενώ η απόδοση της ήταν ακόμη χειρότερη σε ποσοστό αλλαγών μικρότερο από 60%.

Το θέμα που ακολουθεί είναι η κατασκοπία, απαραίτητο εργαλείο για την προπονητική διαδικασία. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι κατασκοπίας όπως για παράδειγμα όταν κάποιος παίκτης αντίπαλης ομάδας κάνει επίθεση σχεδιάζεται μια γραφική παράσταση των ενεργειών του δημιουργώντας ένα σύστημα. Σε κουτιά από κάτω μπορεί να σημειωθεί σε ποιές περιπτώσεις κερδίζει ο αντίπαλος το σετ, με μια μεγάλη πυκνή γραμμή να παρασταθεί η συχνότητα των επιθέσεων σε κάποια συγκεκριμένη θέση. Κατά την προετοιμασία των αγώνων οι προπονητές της ομάδας των Η.Π.Α. παρείχαν

στην ομάδα τους διαφορετικές αναφορές κατασκοπίας κάθε φορά -βλ. διάγραμμα παρακάτω. Καθώς εξελισσόταν ο αγώνας ένας από τους βοηθούς προπονητές είχε σε χαρτί σχεδιασμένα 6 μικρά γήπεδα και με κίτρινο χρώμα σκιαγραφήσε τη θέση που πρέπει να σερβίρουν οι παίκτριες. Δουλειά αυτού του προπονητή ήταν να σχεδιάσει ένα νέο γήπεδο καθώς γινόταν ο αγώνας και να ελέγξει κατά πόσο είναι συγκρίσιμο με το φύλλο κατασκοπίας που μοιράστηκε πριν τον αγώνα.

Φύλλο κατασκοπίας της ομάδας της Κούβας το οποίο μοιράστηκε στις αθλήτριες πριν από τον επικείμενο αγώνα.

Προκύπτει επίσης και το θέμα της τοποθέτησης της ομάδας σε σχέση με τις θέσεις του αντιπάλου, το «ταίριασμα» (match up) όπως θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Αυτό απαιτεί προετοιμασία των θέσεων των παικτών η οποία γίνεται σε συνάρτηση με το ποιο είναι το ζητούμενο από τον προπονητή: θέλει να τοποθετήσει τον καλύτερο μπλοκέρ του απέναντι στον καλύτερο επιθετικό της άλλης ομάδας, ή θέλει τον πιο αδύναμο μπλοκέρ του απέναντι στον καλύτερο επιθετικό της; Πάντως η εμπειρία του Liskevych υποδεικνύει ότι σχεδόν όλες οι ομά-

δες ξεκινούσαν με την ίδια περιστροφική σειρά κάθε φορά, ενώ ελάχιστες φορές κάποιος προπονητής στο γυναικείο βόλεϊ θα άλλαζε τη σειρά των θέσεων μεταξύ των σετ - η αναφορά γίνεται στην περίοδο 1991-92 - . Το γεγονός ότι η ομάδα των Η.Π.Α. ανακάλυψε τι σημαίνει σωστή τοποθέτηση των παικτών απέναντι στους αντιπάλους και αλλαγή των θέσεων αυτών κατά περίπτωση αποτέλεσε μεγάλο πλεονέκτημα γι' αυτήν.

Εξίσου σημαντικό είναι να ξεκαθαριστούν οι αρμοδιότητες των προπονητών και συνεργατών της ομάδας σε αναφορά πάντα με την ομάδα του Taras Liskevych. Ο επικεφαλής προπονητής παραδίδει ο ίδιος το χαρτί με τις θέσεις στη γραμματεία, αποφασίζει για τις αλλαγές των παικτών, διαλέγει τη χρονική στιγμή των τάιμ άουτ, όπως επίσης οργανώνει την τακτική που θα ακολουθήσει η ομάδα. Ο πρώτος βοηθός σχεδιάζει τον πίνακα με τα 6 γήπεδα και καθώς εξελίσσεται το παιχνίδι φτιάχνει έναν νέο πίνακα. Υπευθυνότητα του είναι το μπλοκ, που πρέπει να σερβίρει η ομάδα και σημειώνει πού τελικά γίνεται το σέρβις στον αγώνα. Ο δεύτερος βοηθός είναι υπεύθυνος για τον πασαδόρο και σχεδιάζει την ανάπτυξη του παιχνιδιού από επιθετικής άποψης για κάθε περιστροφή. Ο επικεφαλής προπονητής πριν από κάθε αγώνα προετοιμάζει ένα κύριο αγωνιστικό πλάνο όπου υπάρχουν: οι αρχικές θέσεις των παικτών, οι θέσεις κάποιας έκτακτης περίπτωσης, και τι μπορεί να γίνει σε όλες τις διαφορετικές καταστάσεις. Διατηρεί επίσης ένα βιβλίο όπου σημειώνει τα τάιμ άουτ που παίρνει, τις αλλαγές παικτών που κάνει, πόσους πόντους κέρδισε η ομάδα του σε συγκεκριμένες περιστροφές κ.ο.κ. στην προσπάθειά του να βρει πιθανούς τρόπους αλλαγής έκβασης του παιχνιδιού.

Το διάγραμμα της επόμενης σελίδας αποτελεί το κύριο αγωνιστικό πλάνο. Είναι συγκεκριμένος πίνακας όπου καταγράφονται όλα τα στοιχεία και οι καταστάσεις που μπορούν να παρουσιαστούν σε έναν αγώνα.

Όταν έρθει η ώρα του τάιμ άουτ έχει παρατηρηθεί ότι οι προπονητές μιλάνε πάρα πολύ. Όταν καλούμε εμείς το τάιμ άουτ αυτό που χρειάζεται η ομάδα είναι μία διακοπή από

GAME PLAN MASTER

STARTING LINE-UP

PERSONNEL

0-13 → 12 → 9 → 8 → 7 → 6 → 5 → 4 → 3 → 2 → 1

SIDEOUT OFF

TRANSITION OFF

OFFENSE: GAME PLAN TO SETTER

PASSING

SERVING

BLOCKING

DEFENSE

MISC

EMERGENCY LINE-UPS

EMERGENCY CHECK LIST

GENERAL THEMES FOR TEAM

OPPONENT CHECK LIST BASED ON SCOUTING

DATE: 8/6/92 SEMI-FINAL
OPP: CUBA
PLACE: OLYMPIC GAMES - Barcelona

μα σημάτων που έχει αναπτύξει για παράδειγμα η ομάδα αυτή είναι απλό: το 2 σημαίνει ότι αλλάζει ο παίκτης της ζώνης 2 με αυτόν της ζώνης 3, ενώ το 4 σημαίνει αλλαγή του 4 με το 2 και ακόμα υπάρχουν σήματα για το πότε το μπλοκ πρέπει να μαζευτεί προς τα αριστερά, πότε προς τα δεξιά κ.α. Μερικές φορές ο αρμόδιος προπονητής δίνει σιγιάλο από τον πάγκο, αλλά τις περισσότερες φορές οι κεντρικοί μπλοκέρ είναι αυτοί που δίνουν το σήμα για το που θα κινηθούν. Όπως προκύπτει από μαρτυρίες πολλών προπονητών, είναι δύσκολο πολλές φορές για τους αθλητές να κατανοήσουν και να κάνουν κτήμα τους τα συστήματα τακτικής και τις διαδικασίες στατιστικής. Έτσι λοιπόν και για τις αθλήτριες των ΗΠΑ χρειάστηκε ένα χρονικό διάστημα 2 χρόνων ώσπου να ενσωματώσουν την τακτική και την κατασκοπία στην αθλητική τους προσωπικότητα και παιδεία. Αυτό επιτεύχθηκε μέσα από την ενεργητική συνεργασία των αθλητριών και προπονητών κυρίως όταν δεν βαρύνονταν από αγωνιστικές υποχρεώσεις.

την ένταση και την ορμή του αγώνα. Η ομάδα των ΗΠΑ εφαρμόζει δύο μεθόδους: α) αφήνει τους παίκτες να πιούν νερό, στη συνέχεια οι βοηθοί προπονητές μιλάνε στους παίκτες ξεχωριστά, ανάλογα με την αριμοδιότητα τους και τέλος ο επικεφαλής προπονητής δίνει τις γενικές οδηγίες, ή β) στην αρχή δίνονται οι γενικές συμβουλές, οι παίκτες πίνουν νερό και μετά οι προπονητές απασχολούν κάθε παίκτη ξεχωριστά. Είναι πολύ σημαντικό να δίνεται κάθε φορά μία μόνο τακτική συμβουλή και τίποτα παραπάνω, με σκοπό την αποφυγή της παραιτέρω σύγχυσης του παίκτη. Στην περίπτωση που το τάιμ άουτ καλεί η αντίπαλη ομάδα αυτό που έχει σημασία είναι πώς θα κερδηθεί ο επόμενος πόντος: πού θα κατευθυνουν οι παίκτες το σέρβις, πώς θα κάνουν μπλοκ.

Όσον αφορά το μπλοκ, γίνεται μια περαιτέρω αναφορά στο σιγιάλο που χρησιμοποιείται κατά τη εκτέλεση του. Αυτό που εφαρμόζει η γυναικεία ομάδα των ΗΠΑ είναι το σιγιάλο για το πώς θα αλλάξουν θέση οι μπλοκέρ μεταξύ τους, στην προσπάθεια να τοποθετηθούν οι καλύτεροι μπλοκέρ απέναντι στους καλύτερους επιθετικούς αντιπάλους. Το συστή-

Η σύντομη αυτή έκθεση τελειώνει με το βίντεο και πώς ακριβώς χρησιμοποιήθηκε προς όφελος των αθλητριών της ομάδας των ΗΠΑ. Σε κάθε 10 προπονήσεις η ομάδα οργανωνόταν σε μικρότερες ομάδες αθλητριών τις οποίες βιντεογραφούσε ο προπονητής, και ακολούθως οι ίδιες παρακολουθούσαν τι ακριβώς έκαναν και επέστρεφαν στην προπόνηση επαναλαμβάνοντας τη συγκεκριμένη επιδεξιότητα. Ακόμα οι προπονητές ετοίμασαν μία βιντεοκασέτα για κάθε παίκτρια όπου περιλαμβάνονται οι καλύτερες επιδεξιότητες της εκτελεσμένες σωστά από την ίδια, με τη συνοδεία της αγαπημένης μουσικής της. Αυτό είναι ένα πολύ ισχυρό εργαλείο για το μυαλό και χρησιμεύει στο να ανεβάσει ψυχολογικά την αθλήτρια σε περιπτώσεις αμφισβήτησης της αξίας της. Γίνεται λοιπόν φανερό ότι έχει εξαιρετικά μεγάλη σημασία να μην υπάρχουν διαταραχές στον ψυχισμό των αθλητών, αλλά οι προπονητικές και αγωνιστικές συνθήκες να αναπτύξουν συνεχώς την αυτοεκτίμηση τους, με σκοπό την καλύτερη δυνατή και σταθερή απόδοση.

Αναφορά για το τεστ

Sandy Steel

Secretary, FIVB Rules of the Game Commission

Αυτή η αναφορά εξιστορεί τον τρόπο και τα αποτελέσματα της δοκιμής του νέου συστήματος του σκορ - Α' έκδοση (το σύστημα των 2 SET), που δοκιμάστηκε στο Κύπελλο Άνοιξης Ανδρών το 1988 στην Bielsko-Biala της Πολωνίας από τις 17-25 Μαΐου.

Αριθμός ομάδων : 16

Αριθμός αγώνων : 48

Εισαγωγή

Είναι απαραίτητο να εξηγήσουμε τους όρους:

- Το παιχνίδι μπορεί να κερδηθεί ή σε 2-0 SET ή 2-1 SET.
- Το SET αποτελείται από 2 GAME, το καθένα από αυτά τελειώνει στους 21 πόντους, με διαφορά 2 πόντων.
- Αν σε κάποιο SET τα GAME είναι 1-1, παίζεται ένα σύντομο tie break στους 7 πόντους και θεωρείται ως η συνέχεια του δεύτερου GAME.
- Οι διακοπές του GAME περιλαμβάνουν 2 τσίμ άουτ όταν η πρώτη ομάδα φτάνει στους 10 πόντους.
- Κάθε μια από τις ομάδες έχει το δικαίωμα να ζητήσει 1 τσίμ άουτ σε κάθε GAME.
- Σε κάθε GAME, οι ομάδες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν 6 αλλαγές.
- Στο σύντομο tie break οι ομάδες μπορούν να ζητήσουν 1 τσίμ άουτ και 2 αλλαγές.
- Αν τα SET είναι 1-1, ο αγώνας κρίνεται από ένα tie break 15 πόντων όπως γίνεται και σήμερα.

Άλλα σημεία:

- Μεταξύ των 2 SET υπάρχει ένα 10λεπτο διάλειμμα.
- Οι ομάδες αλλάζουν γήπεδα μετά από κάθε GAME και στους 8 πόντους στο τελικό tie break.

Ένα ειδικό ερωτηματολόγιο δόθηκε στις ομάδες, στους δημοσιογράφους και στους διαιτητές μαζί με άλλα ενδιαφέροντα πάρτυ.

Η Πολωνική Ομοσπονδία ήταν σε θέση να δημιουργήσει μια προσαρμοσμένη έκδοση του συγκεκριμένου φύλλου αγώνα προκειμένου να

συμπεριλαμβάνεται το ειδικό σύντομο tie break. Αν και θα είναι απαραίτητες κάποιες τροποποιήσεις, αυτή ήταν μια πολύ καλή προσπάθεια και πρέπει να συγχαρούμε τους ανθρώπους που τη σχεδίασαν.

Κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου του Κυπέλλου Άνοιξης, προγραμματίσαν ειδική συζήτηση προκειμένου να συζητηθούν οι λόγοι του τεστ και να διαμορφωθούν απόψεις για το βαθμό της επιτυχίας του.

Κάποιες βελτιώσεις και εναλλακτικές λύσεις προτάθηκαν.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

(Αυτά είναι βασισμένα σε 40 αγώνες και δεν περιλαμβάνουν την ημέρα των τελικών).

Στατιστική αγώνων

- Αγώνες που τελείωσαν 2-0 (23/40 με άλλα λόγια 57.5%)
- Αγώνες που τελείωσαν 2-1 (17/40 με άλλα λόγια 42.5%)
- Ο αγώνας με τη μικρότερη διάρκεια (70 λεπτά)
- Ο αγώνας με τη μεγαλύτερη διάρκεια (131 λεπτά)
- Μέσος όρος διάρκειας αγώνα (96.6 λεπτά)

Σημείωση: 87.7% του συνόλου των αγώνων είχαν διάρκεια ΜΙΚΡΟΤΕΡΗ από 120 λεπτά.

- Στατιστική των GAME
- Μέσος όρος διαφοράς ανά GAME (4.5)
- GAME με μια διαφορά 2 πόντων στο σκορ μεταξύ των ομάδων (30.625%) «ΠΟΛΥ ΚΟΝΤΙΝΟ GAME» (49 από 160 κανονικά GAME που παίχτηκαν).
- GAMES με μια διαφορά 3 πόντων στο σκορ μεταξύ των ομάδων (16.5%) «ΚΟΝΤΙΝΟ GAME»
- Τα ΠΟΛΥ ΚΟΝΤΙΝΑ GAME συν τα ΚΟΝΤΙΝΑ GAME - 46.875%

Σημειώστε ότι αυτά τα αποτελέσματα δεν περιλαμβάνουν τα κοντινά αποτελέσματα στο

τελικό tie break των 15 πόντων.

Το GAME με τη μικρότερη διάρκεια (10 λεπτά)

Το GAME με τη μεγαλύτερη διάρκεια (26 λεπτά)

Ο μέσος όρος διάρκειας ενός GAME (17 λεπτά)

Στατιστική των TIE BREAK

- Το ποσοστό των sets με το συντομότερο tie break (33.7%)
- Το ποσοστό των αγώνων που απαιτήθηκε tie break 15 πόντων (42.5%) (με άλλα λόγια 42.5% των αγώνων που τελείωσαν με σκορ 2-1)
- Το ποσοστό των αγώνων που είχαν σύντομο tie break στο πρώτο μέρος (45%) (με άλλα λόγια 45% των αγώνων που είχαν σκορ πρώτου μέρους 2 GAME προς 1)
- Το ποσοστό των αγώνων που απαιτήθηκε σύντομο tie break στο δεύτερο μέρος (25%) (με άλλα λόγια 75% των δεύτερων SET που τελείωσαν με σκορ 2-0)

Από τα αποτελέσματα των ερωτηματολογίων είναι δύσκολο να πούμε ΓΙΑΤΙ μερικοί προπονητές αντιπαθούν το σύστημα ενώ άλλοι το συμπαθούν εξίσου έντονα. (Αν και μερικοί σκέφθηκαν ότι αυτό το σύστημα κάνει τις πιο αδύναμες χώρες να φαίνονται καλύτερα, άλλοι σκέφτονται ότι αυτό έδωσε πίστωση για τον αριθμό των μπαλιών ή την εναλλαγή χτυπημάτων που κερδίζονται από μια ομάδα. Υπήρχε παραπέρα η ιδέα ότι μια ομάδα μπορεί να χάσει έναν αγώνα παρά το γεγονός ότι κέρδιζε στα πρώτα ΤΡΙΑ κανονικά GAME). Αλλά η φόρμουλα αναμφισβήτητα έκανε τα GAME και τα SET και τους αγώνες κοντινά, συναρπαστικά και προσπάθειες μεγάλης μάχης.

Κάποιες εναλλακτικές λύσεις προτάθηκαν:

1. Υπήρξε μια πρόταση να έχουν 3 αλλαγές στα σύντομα tie break. Αυτό υποστηρίχθηκε από αρκετές ομάδες.

2. Υπήρξε μια πρόταση να επιτραπεί η προθέρμανση στο γήπεδο για ένα μέρος του διαλείμματος του πρώτου μέρους (οι ομάδες θα αποσύρονται από το γήπεδο για να επιτρέψουν το σκούπισμα τα 2.5 λεπτά πριν την επανέναρξη).

3. Παρά το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκε μόνο 3 φορές σε σύνολο 40 αγώνων η υπέρβαση των 120 λεπτών της διάρκειας του αγώνα,

υπάρχει μια περίπτωση να τεθεί ένα όριο και στους δύο τύπου tie break:

- στους 11 πόντους για το σύντομο

- και στο τελευταίο set των 25 πόντων - και στα δύο με προώθηση ενός μόνο πόντου.

(Κατά τη διάρκεια του τουρνουά υπήρξε ένα ΣΥΝΤΟΜΟ tie break που τελείωσε 17:19. Με άλλα λόγια η διάρκειά του ήταν μεγαλύτερη από το «... κανονικό» tie break. Το μεγαλύτερο σε διάρκεια κανονικό game ήταν 30:28, σε 25 λεπτά).

4. Να επιτραπεί η σερβιρόμενη μπάλα που χτυπά στο φιλέ να συνεχίσει να παίζεται - προκειμένου να ενταθεί το δράμα και να επιτρέψει στους παίκτες να σερβίρουν «δυνατά».

Συστάσεις:

Αν ο σκοπός αυτού του τεστ ήταν να συναντήσουμε τις βασικές αρχές :

α) της μείωσης της διάρκειας των αγώνων,

β) της αύξησης του ενθουσιασμού,

γ) της εύκολης κατανόησης,

δ) της ευκαιρίας για να καλύψουν τη διαφορά, τότε πέτυχε αμέσως τουλάχιστον τρεις από αυτές.

Το τεστ επίσης ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΙ αγώνες που είναι πολύ σύντομοι - η Επιτροπή του Κυπέλλου Άνοιξης θεώρησε ότι αυτό είναι επίσης μια θετική επίδραση.

Το σύστημα λειτουργεί. Τα αποτελέσματα των ομάδων μετά τους αγώνες παρέμειναν ομοιόμορφα. Οι παίκτες δεν είχαν πρόβλημα. Οι παρατηρητές φαίνεται να το κατανοούν (αλλά ο φωτεινός πίνακας των αποτελεσμάτων θα είναι πρόβλημα).

Περισσότερα τεστ πραγματοποιήθηκαν στις Σκανδιναβικές χώρες. Αυτό που χρειαζόμαστε τώρα είναι μια σειρά από τεστ υψηλότερου επιπέδου, προκειμένου να αποδειχθεί αν:

1. Τα αποτελέσματα μπορούν να επαναληφθούν, γιατί μόνο τότε μπορούμε να δηλώσουμε επιστημονικά ότι τα αποτελέσματα ανταποκρίνονται στις επιθυμητές παραμέτρους μας.

2. Το σύστημα ανταποκρίνεται με διεθνή συμπάθεια, γιατί μόνο αν οι άνθρωποι πραγματικά το δοκιμάσουν και το μάθουν μπορούμε να έχουμε τον κόσμο του βόλλεϋ μαζί μας.

Μόνο ΤΟΤΕ μπορούμε να το εφαρμόσουμε με κάποια πεποίθηση, αν επιθυμείται.

Α' ΦΑΣΗ

Α/Α	ΑΓΩΝΑΣ	ΣΚΟΡ	1ο ΣΕΤ		2ο ΣΕΤ		3ο ΣΕΤ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ώρα	Λεπτά		
			1ο GAME	2ο GAME	1ο GAME	2ο GAME				μTB	μTB
1.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΠΟΛΩΝΙΑ	0-2	Σκορ	16-21	21-19	5-7	19-21	21-16	3-7		
			Διάρκεια	13'	16'	7'	15'	17'	6'	1:32	92'
			Διαφορά πόντων	5	2	2	2	5	4		
2.	ΣΛΟΒΑΚΙΑ - ΝΟΡΒΗΓΙΑ	1-2	Σκορ	17-21	21-18	5-7	21-16	21-15	10-15		
			Διάρκεια	18'	18'	7'	15'	20'	13'	1:51	111'
			Διαφορά πόντων	4	3	2	5	6	5		
3.	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ - ΛΕΤΟΝΙΑ	2-0	Σκορ	26-24	21-18		22-20	21-18			
			Διάρκεια	22'	15'		22'	15'		1:30	90'
			Διαφορά πόντων	2	3		2	3			
4.	ΦΙΛΑΝΔΙΑ - ΙΣΡΑΗΛ	2-1	Σκορ	21-16	18-21	5-7	21-17	21-15	15-10		
			Διάρκεια	17'	19'	6'	16'	15'	12'	1:45	105'
			Διαφορά πόντων	5	3	2	4	6	5		
5.	ΕΛΒΕΤΙΑ - ΤΟΥΡΚΙΑ	1-2	Σκορ	24-22	12-21	9-7	18-21	16-21	12-15		
			Διάρκεια	20'	13'	9'	19'	15'	14'	1:50	110'
			Διαφορά πόντων	2	9	2	3	5	3		
6.	ΕΛΛΑΔΑ - ΔΑΝΙΑ	1-2	Σκορ	21-16	20-22	7-3	19-21	21-23	12-15		
			Διάρκεια	14'	16'	6'	20'	17'	14'	1:47	107'
			Διαφορά πόντων	5	2	4	2	2	3	1:48	
7.	ΣΛΟΒΕΝΙΑ - ΕΣΘΟΝΙΑ	2-0	Σκορ	21-8	21-11		21-18	21-18			
			Διάρκεια	12'	21-12		18'	16'		1:17	77'
			Διαφορά πόντων	13	21-13		3	3			
8.	ΓΑΛΛΙΑ - ΒΕΛΓΙΟ	1-2	Σκορ	15-21	21-14		21-19	21-19	15-12		
			Διάρκεια	13'	21-15		19'	20'	15'	1:45	105'
			Διαφορά πόντων	6	21-16		2	2	3		
9.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΣΛΟΒΑΚΙΑ	0-2	Σκορ	13-21	21-17	3-7	13-21	18-21			
			Διάρκεια	15'	21-18	11'	14'	16'		1:27	87'
			Διαφορά πόντων	8	21-19	4	8	3			
10.	ΝΟΡΒΗΓΙΑ - ΠΟΛΩΝΙΑ	1-2	Σκορ	21-17	21-20	7-5	21-23	15-21	9-15		
			Διάρκεια	10'	21-21	7'	25'	16'	10'	1:50	110'
			Διαφορά πόντων	4	21-22	2	2	6	6		
11.	ΛΕΤΟΝΙΑ - ΙΣΡΑΗΛ	0-2	Σκορ	17-21	21-23	4-7	12-21	19-21			
			Διάρκεια	17'	21-24	5'	14'	15'		1:33	93'
			Διαφορά πόντων	4	21-25	3	9	2			
12.	ΦΙΛΑΝΔΙΑ - ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	2-0	Σκορ	21-18	21-26		21-18	21-16			
			Διάρκεια	17'	21-27		20'	17		1:27	87
			Διαφορά πόντων	3	21-28		3	5			
13.	ΤΟΥΡΚΙΑ - ΔΑΝΙΑ	0-2	Σκορ	17-21	21-29		14-21	14-21			
			Διάρκεια	17'	21-30		17'	15'		1:20	80'
			Διαφορά πόντων	4	21-31		7	7			

Α' ΦΑΣΗ

Α/Α	ΑΓΩΝΑΣ	ΣΚΟΡ	1ο ΣΕΤ			2ο ΣΕΤ			3ο ΣΕΤ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ	
			1ο GAME	2ο GAME	μTB	1ο GAME	2ο GAME	μTB	MTB	ώρα	λεπτά	
14.	ΕΛΛΑΔΑ - ΕΛΒΕΤΙΑ	2-1	Σκορ	24-26	21-18	4-7	20-22	21-13	9-7	15-8		
			Διάρκεια	23'	18'	5'	20'	16'	6'	11'	2:00	120'
			Διαφορά πόντων	2	3	3	2	8	2	7		
15.	ΓΑΛΛΙΑ - ΕΣΘΟΝΙΑ	1-2	Σκορ	23-25	18-21		19-21	21-17	7-5	12-15		
			Διάρκεια	22'	20'		17'	15'	6'	12'	1:52	112'
			Διαφορά πόντων	2	3		2	4	2	3		
16.	ΒΕΛΓΙΟ - ΣΛΟΒΕΝΙΑ	0-2	Σκορ	16-21	25-27		14-21	24-22	3-7			
			Διάρκεια	17'	22'		15'	18'	7'		1:36	96'
			Διαφορά πόντων	5	2		7	2	4			
17.	ΦΙΛΑΝΔΙΑ - ΛΕΤΟΝΙΑ	2-0	Σκορ	18-21	30-28	7-5	21-12	24-22				
			Διάρκεια	17'	25'	7'	17'	20'		1:43	103'	
			Διαφορά πόντων	3	2	2	9	2				
18.	ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ - ΙΣΡΑΗΛ	0-2	Σκορ	16-21	17-21		16-21	16-21				
			Διάρκεια	17'	12'		15'	15'		1:15	75'	
			Διαφορά πόντων	5	4		5	5				
19.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΝΟΡΒΗΓΙΑ	0-2	Σκορ	21-19	16-21	1-7	16-21	16-21				
			Διάρκεια	19'	17'	4	16'	15'		1:28	88'	
			Διαφορά πόντων	2	5	6	5	5				
20.	ΣΛΟΒΑΚΙΑ - ΠΟΛΩΝΙΑ	1-2	Σκορ	16-21	16-21		30-28	21-17		13-15		
			Διάρκεια	17'	18'		25'	17'		12'	1:55	115'
			Διαφορά πόντων	5	8		2	4		2		
21.	ΣΛΟΒΕΝΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ	1-2	Σκορ	21-11	15-21	13-11	15-21	22-20	4-7	12-15		
			Διάρκεια	13'	14'	9'	15'	22'	6'	12'	1:57	117'
			Διαφορά πόντων	10	6	2	6	2	3	3		
22.	ΕΛΛΑΔΑ - ΤΟΥΡΚΙΑ	2-0	Σκορ	21-19	21-16		21-12	21-14				
			Διάρκεια	13'	17'		15'	14'		1:15	75'	
			Διαφορά πόντων	2	5		9	7				
23.	ΕΣΘΟΝΙΑ - ΒΕΛΓΙΟ	0-2	Σκορ	15-21	16-21		15-21	16-21				
			Διάρκεια	12'	15'		20'	15'		1:18	78'	
			Διαφορά πόντων	6	5		6	6				
24.	ΕΛΒΕΤΙΑ - ΔΑΝΙΑ	0-2	Σκορ	19-21	24-26		15-21	18-21				
			Διάρκεια	14'	21'		18'	16'		1:25	85'	
			Διαφορά πόντων	2	2		6	3				

Β' ΦΑΣΗ

Α/Α	ΑΓΩΝΑΣ	ΣΚΟΡ	1ο ΣΕΤ				2ο ΣΕΤ				3ο ΣΕΤ		ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ			
			1ο GAME	2ο GAME	μTB	μTB	1ο GAME	2ο GAME	μTB	μTB	MTB	ώρα	λεπτά			
1.	ΕΛΒΕΤΙΑ - ΕΣΘΟΝΙΑ	0-2	Σκορ	16-21	10-21					21-18	18-21	3-7				
			Διάρκεια	15'	14'					16'	15'	8'			1:25	75'
		0-2	Διαφορά πόντων	5	11					3	3	4				
			Σκορ	16-21	12-21					17-21	13-21					
2.	ΤΟΥΡΚΙΑ - ΒΕΛΓΙΟ	0-2	Διάρκεια	12'	12'					17'	13'				1:10	70'
			Διαφορά πόντων	5	9					4	8					
3.	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΛΕΤΟΝΙΑ		Σκορ	14-21	22-20	17-19			18-21	21-17	8-6		18-20			
			Διάρκεια	15'	18'	17'			16'	17'	7'		14'		2:05	125'
			Διαφορά πόντων	7	2	2			3	4	2		2			
			Σκορ	21-19	21-18				21-13	18-21				9-7		
4.	ΣΛΟΒΑΚΙΑ - ΒΟΣΝΙΑ ΕΡΖΕΓΟΒΙΝΗ	2-0	Διάρκεια	17'	17'				15'	17'			20'		1:43	103'
			Διαφορά πόντων	2	3				8	3			2			
5.	ΕΛΛΑΔΑ - ΣΛΟΒΕΝΙΑ	1-2	Σκορ	21-18	19-21	9-7			21-19	14-21	10-12		20-22			
			Διάρκεια	14'	18'	7'			17'	16'	10'		22'		2:05	125'
			Διαφορά πόντων	3	3	2			2	7	2		2			
			Σκορ	21-18	21-18				21-19	21-13						
6.	ΓΑΛΛΙΑ - ΔΑΝΙΑ	2-0	Διάρκεια	15'	17'				17'	14'					1:19	79'
			Διαφορά πόντων	3	3				2	8						
7.	ΙΣΡΑΗΛ - ΠΟΛΩΝΙΑ	1-2	Σκορ	21-17	22-20				20-22	21-19	2-7		11-15			
			Διάρκεια	14'	17'				19'	19'	13'		13'		1:48	108'
			Διαφορά πόντων	4	2				2	2	5		4			
			Σκορ	21-18	21-16				21-14	21-6						
8.	ΦΙΛΑΝΔΙΑ - ΝΟΡΒΗΓΙΑ	2-0	Διάρκεια	17'	17'				15'	10'					1:15	75'
			Διαφορά πόντων	3	5				7	15						

Προτάσεις της F.I.V.B. συστημάτων παιχνιδιού προς τις εθνικές ομοσπονδίες

Επιμέλεια: Κ. Μαργαρίτης

Εφαρμογή συστήματος Α

Εφαρμογή του συστήματος παιχνιδιού με τα 3 ΣΕΤ.

Η Εφαρμογή: Όλες οι περιόδοι (games) παίζονται με το σύστημα Rally Point System (σύστημα συνεχούς καταγραφής - κάθε φάση και πόντος). Για να κερδιθεί ο αγώνας χρειάζονται 2 από τα 3 ΣΕΤ, επίσης 2 απ' τα τρία games χρειάζονται για να κερδιθεί το ΣΕΤ (εκτός του τρίτου ΣΕΤ). Η περίοδος (game) κερδίζεται από την ομάδα που πρώτη φτάνει τους 21 πόντους με διαφορά τουλάχιστον 2 πόντων (δεν υπάρχει περιορισμός πόντων). Σε περίπτωση ισοπαλίας των κανονικών περιόδων (games) - (1:1) τότε παίζεται συμπληρωματικά άλλη μία περίοδος, η αποκαλούμενη «αποφασιστική περίοδος (tie-break game)». Αυτή η αποφασιστική περίοδος (και το ΣΕΤ), κερδίζονται από την ομάδα που συγκεντρώνει πρώτη 7 πόντους, με διαφορά τουλάχιστον 2 πόντων (δεν υπάρχει περιορισμός πόντων). Η αποφασιστική περίοδος (tie-break game) των 7 πόντων προστίθεται στο αποτέλεσμα της δεύτερης περιόδου και στην αντίστοιχη στήλη του φύλλου αγώνος.

Σε περίπτωση ισοπαλίας των ΣΕΤ (1:1) το αποφασιστικό 3ο ΣΕΤ παίζεται με το σύστημα της συνεχούς καταγραφής πόντων (15 πόντοι).

Διαλείμματα: Υπάρχει 3 λεπτών διάλειμμα μεταξύ της 1ης και 2ας περιόδου (game). Διάλειμμα ενός λεπτού μεταξύ δεύτερου game και της αποφασιστικής περιόδου (tie-break game) των 7 πόντων. Διάλειμμα 10 λεπτών μεταξύ του 1ου και 2ου ΣΕΤ. Διάλειμμα 3 λεπτών μεταξύ του 2ου ΣΕΤ και του αποφασιστικού (tie-break) ΣΕΤ των 15 πόντων.

Ποιος σεβρίζει: Ο νικητής της κλήρωσης του νομίσματος έχει το δικαίωμα να επιλέξει μια απ' τις δυνατότητες που προβλέπονται από τον κανόνα (7.1.2.) για το ξεκίνημα της 1ης περιόδου (game). Σε περίπτωση ισοπαλίας των

περιόδων (games) - (1:1) ο νικητής της 2ας περιόδου (game) συνεχίζει να σεβρίζει.

Στο αποφασιστικό tie-break 3 ΣΕΤ οι ομάδες αλλάζουν γήπεδα στους 8 πόντους.

Time out - Διακοπές: Μια (1) τεχνική διακοπή (ένα technical time-out) σε κάθε περίοδο (game) (διάρκειας 60'') δίνεται όταν μία από τις 2 ομάδες κερδίσει πρώτη τον 10ο πόντο.

Μία (1) κανονική τεχνική διακοπή (1 regular time-out) για κάθε ομάδα (διάρκειας 30'') δίνεται στην κάθε περίοδο (game). Δεν επιτρέπεται τεχνική διακοπή (technical time-out) στο αποφασιστικό (tie break) ΣΕΤ των 15 πόντων, ενώ δύο κανονικές διακοπές (time-out), επιτρέπονται για κάθε ομάδα στο αποφασιστικό ΣΕΤ των 15 πόντων (tie-break Set).

Αλλαγές: Σε κάθε περίοδο (game) και στο τελικό (αποφασιστικό ΣΕΤ, κάθε ομάδα δικαιούται 6 αλλαγές. Στην αποφασιστική περίοδο (tie break game) των 7 πόντων, οι ομάδες δικαιούνται 2 αλλαγές και 1 διακοπή (time-out).

Εφαρμογή συστήματος Β

4 SETS Rally Point Plus tie break - 3 ΣΕΤ συνεχούς καταγραφής

1. Ένας αγώνας: Για να κερδίσει μια ομάδα τον αγώνα, πρέπει να κατακτήσει 3 ΣΕΤ, (κάθε ΣΕΤ παίζεται σύμφωνα με το σύστημα της συνεχούς καταγραφής πόντων -(κάθε φάση και πόντος)- (Rally Point system).

2. Ένα ΣΕΤ: Τα πρώτα 4 ΣΕΤ παίζονται στους 25 πόντους και το αποφασιστικό πέμπτο 5ο ΣΕΤ στους 15 πόντους. Σε κάθε ΣΕΤ η νικήτρια ομάδα, είναι αυτή που έχει κερδίσει το ΣΕΤ με μια διαφορά τουλάχιστον 2 πόντους, (δεν υπάρχει όριο πόντων σε κανένα ΣΕΤ).

3. Διακοπές - Time out: Υπάρχει μια τεχνική διακοπή (time-out) και δύο κανονικές (time-out) για κάθε ομάδα στα πρώτα 4 ΣΕΤ. Δεν υπάρχει τεχνική διακοπή (time-out) στο αποφασιστικό 5ο ΣΕΤ. Σ' αυτό η κάθε ομάδα

δικαιούται 2 κανονικές διακοπές (time-out).

4. Διάρκεια διακοπών (time-out): Η διάρκεια της κανονικής διακοπής (time-out) είναι 30" και της τεχνικής διακοπής (technical time-out) 60".

5. Στα πρώτα 4 ΣΕΤ οι τεχνικές διακοπές (technical time-out) παραχωρούνται αμέσως, όταν μια ομάδα φτάσει πρώτη στον 15ο πόντο.

6. Αλλαγές: Όπως ισχύουν οι κανόνες

7. Διαλείμματα μεταξύ των ΣΕΤ: Τα διαλείμματα μεταξύ των ΣΕΤ είναι διάρκειας 3 λεπτών, σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό.

Εφαρμογή συστήματος C

Με τον ισχύοντα κανονισμό η ομάδα κερδίζει έναν επιπλέον πόντο (bonus), όταν η επίθεση γίνεται με επιτυχία, πίσω από τη ζώνη των 3 μέτρων.

Κανόνας 6.1.3.

Αν η απογείωση του παίκτη κατά την επιθετική προσπάθεια που έγινε μετά από ένα κερδισμένο πόντο πίσω από τα 3 μέτρα, η ομάδα που πραγματοποίησε την επίθεση αυτή, κερδίζει έναν επιπλέον πόντο (2 πόντους για την ομάδα που έκανε το σερβίς και 1 πόντο για την ομάδα που είχε την υποδοχή).

Σχόλια

1. Ο Α΄ Διαιτητής είναι ο μόνος αρμόδιος για

να αποφασίσει, αν ναι ή όχι θα δοθεί ο επιπλέον πόντος.

2. Για να πάρει την τελική απόφαση, δύναται να συμβουλευτεί τον Β΄ Διαιτητή.

3. Τα κριτήρια για να δοθεί ο επιπλέον πόντος, είναι τα εξής:

α. Ο επιπρόσθετος πόντος μπορεί να δοθεί σε παίκτες ανεξάρτητα με το αν ανήκουν ή όχι στην επιθετική ή αμυντική ζώνη.

β. Τη στιγμή της επιθετικής ενέργειας, η επαφή με την μπάλα, πρέπει να είναι πάνω από το υψηλότερο σημείο του φιλέ.

γ. Η απογείωση (προσπάθεια) για κτύπημα της μπάλας από τον παίκτη, πρέπει να έχει γίνει πίσω από την επιθετική γραμμή των τριών μέτρων.

δ. Επίσης για να δοθεί ο επιπλέον πόντος, θα πρέπει:

Μετά το κτύπημα η μπάλα, να ακουμπήσει κατευθείαν στο δάπεδο του αντιπάλου γηπέδου ή (η μπάλα), να έλθει σε επαφή για μια και μοναδική φορά με παίκτη της αντιπάλου ομάδας, πριν αυτή βγει εκτός παιχνιδιού (εξαιρείται το μπλοκ).

ε. Για τον επιπλέον (extra) πόντο, ο διαιτητής πραγματοποιεί μία ειδική χειροσήμανση, σηκώνοντας το χέρι και δείχνοντας τους 2 δείκτες ανοικτούς προς τα επάνω και με τον αντίχειρα μέσα στην παλάμη.

Γ.Ν.Ο. ΑΡΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ

Το τμήμα βόλλεϋ του Γ.Ν.Ο. ΑΡΗΣ ΝΙΚΑΙΑΣ ιδρύθηκε το 1973. Μέχρι και το 1983 αγωνιζόταν στο τοπικό πρωτάθλημα, οπότε και ανέβηκε στην Β' Εθνική κατηγορία, για να ανέβει την περίοδο 1990-91 στην Α2 Εθνική κατηγορία, όπου μετά από πάροδο 3 αγωνιστικών περιόδων υποβιβάστηκε για να ξανανέβει φέτος σαν πρωταθλητής της Β' Εθνικής κατηγορίας.

Την περίοδο 1990-91 ανέβηκε στην Α2 Εθνική κατηγορία και η ομάδα των γυναικών, απ' όπου υποβιβάστηκε την αμέσως επόμενη χρονιά και από τότε αγωνίζεται στη Β' Εθνική κατηγορία.

Κύριο χαρακτηριστικό του συλλόγου είναι η δουλειά που γίνεται στα τμήματα υποδομής που έχει αποφέρει 4 πανελλήνια πρωταθλήματα παιδών ('84, '96, '97, '98), 1 πανελλήνιο πρωτάθλημα κορασίδων ('92) καθώς πολλές συμμετοχές και κατακτήσεις μεταλλίων στα πανελλήνια πρωταθλήματα παιδών - εφήβων, νεανίδων - κορασίδων.

Επίσης πολλοί αθλητές του συλλόγου (Νικολάκης, Μαυράκης, Ζακυνθινός, Κυριακάκης, Λιώσης, Καλαϊτσίδης) αλλά και αθλήτριες (Σάκουλα, Ζαχαρέα, Ζουγρή, Πλαγιαννάκου, Σιώρη) έχουν πλαισιώσει τα εθνικά μας συγκροτήματα όλων των ηλικιών.

Προπονητές που έχουν προσφέρει ή και προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες στον σύλλογο είναι οι κ.κ. Μαυράκης Γιώργος, Κουντούρης Πάνος, Νικολάκης Σπύρος, Χατζημιχάλης Δημήτρης, Δρίκος Σωτήρης, Καραϊσκος Λεωνίδα.

Η φετινή περίοδος χαρακτηρίστηκε από την άνοδο της ανδρικής ομάδας στην Α2 Εθνική κατηγορία αφού κατέκτησε αήττητη το πρωτάθλημα της Β' Εθνικής κατηγορίας, την κατάκτηση του πανελληνίου παιδικού πρωταθλήματος, την 2η θέση στο πανελλήνιο εφηβικό πρωτάθλημα, την συμμετοχή 8 αθλητών - μαθητών του συλλόγου στην παγκόσμια σχολική πρωταθλήτρια ομάδα του 2ου Λυκείου Αγίας Βαρβάρας αλλά κυρίως από την όλο και επεκτεινόμενη αυτάρκεια του συλλόγου σε έμπυχο υλικό που προέρχεται από τις τάξεις των τμημάτων υποδομής.

Στην φωτογραφία του εξωφύλλου, η ανδρική ομάδα, πρωταθλήτρια Β' Εθνικής το 1997-98.

Ορθιοι	Καθιστοί
Καλαϊτσίδης Κ.	Παυλίδης Ηλ.
Καρατζάλης Κ.	Βρεττός Μ. (αρχ.)
Καπετανόπουλος Ορ.	Κουγιουμτζόγλου Χρ.
Πούτος Π.	Χαλδαίος Β.
Λιώσης Κ.	Παπαθωμόπουλος Θ.
Εξαρχόπουλος Ε.	Αλεξόπουλος Γ.

Προπονητής είναι ο Σωτ. Δρίκος και βοηθός προπονητή ο Δημ. Χαζημιχάλης

